

ZAL'SHEŊA ŊAN KPAŊSIR' ZOSIMDI NI NAŊGBAŊ YINI ANDUNIA TIŊGBANA SUNSUUNI

LAHABAL' TUULI

Yelimaŋli, behigu kam yi yen mali kore ni dariza zaŋ n chaŋ sal' mini o kpee sunsuuni faashee ka be che tab' bobbu ni tab' muɣsubu yiruŋ yiruŋ. Din lan pahi, di bi tu ka boliyoli be be nimdi ni. Din nyaana, di bi lan tu ka zab choɣima ŋan ka alifaani gor be be sunsuuni. Yeltɔɣ' yoya lala n yi doɣsi nam tobu, ka bebu koŋ tulaale. Sal-nim yi lihimɪ zɛm zal' sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni ka zilsigu ni fabila nabigi m-maan pahi nabili be sunsuuni. Ashee toɣsigu ni shaawara ni be sheli, fabila ni yolitem ka ka di beni.

Din ni che ka fukumsi ni muɣsigu saɣim zosimɪ ka sokam ti zor' n bahiri o sol' la, di tuya ka ti niŋ kookali niŋ ti suhu ni, ka zal' sheŋa ŋankam be litaafi ŋo ni daalifaani tabili sokam. Zal' sheŋa din be litaafi ŋo ni lan nyela din toŋdi aminsi ni zosimɪ ka bukaata kam maana.

Tingbana Nangban Yini Laxingu sheli be ni boli yubolig' Yunaitid Neishins la nim zaa dihi nuu gbɔŋ ni ka dama be zaa yuya ni di kpaŋsi zal' sheŋa ŋan zaa nye ŋan kpaŋsir zosimɪ ni toɣsigu tingbana sunsuuni. Binnamda Naa yiko puuni, paɣa bi gari doo, doo mi bi gari paɣa. Be zaa la yim. Ni dinzugu be bor' ni yeda ni suhupielli be ti sunsuuni, ka ti puha yooi tab' zuɣu, ka yelli kam ku nyaŋ ti. Din ni kpaŋsi ka zal' sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni maali sokam buchi, sokam maaimi o nii n karim litaafi ŋo ka di kpe o tibili ni venyelinga.

Dinzugu, pumpoŋo,

Jeneral Asembli Laxingu ni di

ti sokam lahabali ka dama

ZAL' SHEŊA ŊAN BE LITAAFI ŊO NI ŊO NYELA

ŋan ni niŋ tingbana ni sokam alifaani. Sokam, zaŋ n-ti tabli dunia-yili laxingu balibu kam zaŋim zal' sheŋa ŋan be litaafi ŋo ni n-niŋ waaɣibu, ka bo daliri din ni che ka ŋa niŋ bayaana ni achiika: Wulinpuhili, Wulinluhili, Nudirigu, Nuzaa, ni luxulikam. Amaa Zal' sheŋa be ni yu ni ti zaasa kpaŋsi maa n-dii mboŋo.

N-dam 1

Sal' la sala. Behig' be sokam sanimi, din pa la amii. Suhizobo be sokam sani; ka namboɣu beni. Suhubohibo mi bi lan koŋ yigunaadam kam sani. Dinzugu dimboŋo zaa wuhiya ka dama di tu kamaata ka ti zaa yu tab' hali ni ti puuni.

N-yi 2

Zaligu dinkam be litaafi ŋo ni nyela din maani yigunaadam bukaata zaŋ n chaŋ behigu polo. Zaligu bi ti soli ni so gahimmi o kpee. Gbampielli ka soli ka o gahim Gbansabilli; doo di biɛhim paɣa; so mi di zaŋ o daadiini din par' o n zaŋ bobi o taba, o yaa zuɣu. So mi di tehi ni o behig' bee o buni bee o doɣim dahiɓarka bee o bilichiinsi zuɣu o mali yiko din zemdi o kpee bee n zaɣsir' o.

Din nyaana di ka soli ka so zem o kpee ni o tiŋ viel' zuɣu. Ŋun ya-nim nya suman-tali di pirim ni o ya nyaɣs' zuɣu n lihi zem ban na be Soomanji-tali waamaa dabtim ni.

N-ta 3

So di pirim o woxiritali zuɣu yeli ni o tum tuun sheli din gbarigir' behig' ka zal' sheɲa ɲan be kpe bi ti o yelli. Di veeni ka kookali be sokam sanimi ka fawoxili kani.

N-nahi 4

Zaligu bi lan n saɣi ni so zaɲ o ygunaadam kpee niɲ o bilaa; dama dabtim daawabu gariya ka di bi poɾa. Dinzuɣu, taali n nye li ni achiika ni nir' kɔhi dabili bee n da o.

N-nu 5

Zaligu bi lan saɣi ni be niɲ so alaka bee fukumsi bieɣu din ka albarika di tooni ni di nyaɲa.

N-yobu 6

Zaɲ n chaɲ dunia-yili loo bee dunia-yili zaligu polo, soli kani ka be tooi pii kaɣili ti so, ka pii doɣu n ti so. Baɲ veeni nudirigu maa ka veeni nuzaa gba.

N-yopoin 7

Zaɲ n chaɲ zal' sheɲa ɲan be kundi puuni, yelli din dir' tarima dir' bilchina. Sariya dol' la yelimanɲi, di bi doli ziri.

N-nii 8

Sariya dibu shee, Gbampielli dini ka la di ko ka che Gbansabilli dini; dama ti zaa la yigunaadam-nima.

N-wei 9

Zaligu bi saɣi ni yelwums' choɣima zuɣu be niɲim nir' fukumsi, bee n kpeh' o duu, bee n kar o o yaannim tiɲ' ni, o ba-nim tiɲ' ni ka di ka soli.

Pia 10

Zaligu maa lan wuhi ni solibeni ka nir ni bo soya n tahi o sariya ben ni di li luxusheli ka zualinsi kani, be yi di o sariya ka di bi tiɣi o nini.

Piniyini 11

Kootu yi di nir' sariya, n yi kpeh o la sarika, o mali yiko din zabiri omaɲ zuɣu, n bor loya-nima, ka be zaani o nyaɲa; ka naɣila ɲun gba nyami ka lala nyela niɲgbuɲ-duɣili.

Zaligu lan yeli ni di ka soli ka be niɲ nir' fitiina ka di lan bi tum m birigi tingban sheli puuni o ni zia maa zal' sheli; bee zal' sheɲa ɲan be litaafi ɲo ni. Nir' yi tum m-birigi zaligu, be darigi' o tibili la zaligu kundi ni buɣsi ni be niɲim o shem.

Pinaayi 12

Zaligu lan wuhi ni di ka soli, sal-nim zamba puuni, ka be vihi nir' ni be baɲ ashili sheli din nye o dahalali; bee o daaliwumma daashili; bee o yili puuni daashhiya; bee n vihi o washiika sheɲa ɲan nye o dini; bee n bo daliri n filim n filim o yoli. Zal' sheɲa ɲan be litaafi ɲo ni ze la sokam nyaɲa pa yino ko nyaan' ka ɲa zeya.

Pinaata 13

Zaligu lan wuhi ni sokam mali soli din gamdi o yubu tiŋ ŋan nuu be zal' sheŋa ŋan zali ŋo ni.

Sokam lan mali yiko din yiri o ya, n duri tiŋduya ka tiligir' o ya na ka taali sheli kani.

Pinaanahi 14

Zal' sheŋa ŋan be kpe lan wuhi ni nir mali soli din zaŋdi o nyevili n zor tiligira ka tiŋ sheli o ni zo n kuli maa nim taŋi n deeg' o.

Laabida, ŋunkam yi kpuŋi naŋoŋ lala yi tummi n birigi o tiŋgbonŋ zal' sheli bee Tiŋgbana zaasa Naŋban yini laŋingu zal' sheli, o nye la o takahi bindi maa, dinzuŋu, o ni va o bini.

Pinaau 15

Zaligu din be kpe lan wuhi ni nir' mali yiko din kpehiri omaŋ zuliya sheli ni o suhu ni gbaai.

Di di pirim sheb' bee so suhuyubu zuŋu n moŋ so yiko din ni che ka o tooi kali omaŋ n kpehi zuliya shel' puuni o suhu ni yu.

Pinaayobu 16

Zaligu maa lan wuhi ni paŋ' kam ni doo kam: Kpuŋkpana waamaa Saŋayelga mali yiko din kpuŋiri bal' sheli o suhu ni yu n namdi zuliya o yaa tariga. Zal' she ŋa din be kpe ni soŋdi doo shem, di soŋdi paŋ' gba la lala.

Zaligu lan kpaŋsi yeltoŋ' sheli. Yeɗa ni yeɗa shee, doo mali soli din kpuŋiri o suhuyubu paŋa.

Zaligu lan wuh ni doo mini paŋa n yi laŋim n nam tuŋ. Ni dinzuŋu, nama dahilibarka puuni, ni be su doo mini paŋ' zaami.

Pinaayopɔin 17

Nir mali yiko din zaani o dahalali azichi bee n nyar' sheb' pahiri omaŋ zuŋu ka be kper' wolima ni.

Dunia yelwumsa ŋun zuŋu ni ninvuŋ' yino suhuyubu zuŋu, soli kani ka be ni tooi fa nir' daaɓia.

Pisaayika 18

Behig' wuhiya ka dama soli kani ka so tooi boɓi o kpee. Sokam mali soli din tumdi o yubu ka doli adiini sheli din par' o. O suhu yi ti lan je adiini sheli o ni doli maa, o lan mali yiko din loori adiini sheli din ta o yem. Limama-nim mali soli din kpaŋsir' be daadiini ka jemdi Naawuni be daahaŋkaya tariga ka taali sheli kani.

Pishiyinika 19

Zaligu lan kpaŋsi ni yigunaadam kam mali yiko din dir' o suhuyubu daalizama, ka di kun o ni bor' luŋusheli, di yi pa alizan sheli din galim.

Pishi 20

Layingu dinkam gbibi maaligu, litaafi ɲɔ kpaɲsir' li ka ze di nyaɲa.

Soli kani ka nir' suhu bi gbaai minti sheli ka so tooi kum o yaa zuɣu muɣsir' o ni o kpehi di ni.

Pishi-ni-yini 21

Zaɲ n chaɲ tingboɲ puuni daalizama ni nye sheɲa zaa, soli kani ka di moɲ so di shaawar' sheli, dama zamaatu zaa shaawara n nye li.

Tingboɲ kam mulichi ni yu sheli, dina n nye waazibu. Be suhuyubu maa ka be maali tumdi tuma.

Litaafi ɲɔ lan kpaɲsi ni gbaaibu yi yen gbaai din vootim' vootir' maɲli n gbaai gbaaibu din ni zaɲ n tum tuma.

Pishi-ni-ayi 22

Zaligu lan kpaɲsi ni sokam mali soli din kuuni o tiɲ zuɣu; dama be zali tingboɲ la ni so kam bukaata maani zuɣu. Ni dinzuɣu, tingboɲ niima nyela tingboɲ zaasa buni, ka di taada kam pa so saandi.

Pishi-ni-ata 23

Zal' sheɲa ɲan be litaafi ɲɔ ni lan wuhi ni sokam tumdi tuma ka bom o suhuyubu tuma din nye din ni soɲ o ka soɲ o mulichi. Sokam lan mali soli din duhiri o yee ka be nyar' tuun suma tir' o.

Nir' woligu bini ni nye sheli, di ka soli ka so tooi moɲ o li.

Tumtumdi kam veeni ka o dir' wahala ka be yori o la yo' sheɲa din ni saɣi o mini o mulichi ka fukumsi ti yen ɲmani di gbaairi o la ka be soɲ o zaligu ni buɣsi shem kundi ni.

Tingboɲ kam mulichi mali yiko, soɲsim soli zuɣu, din zaani be dintoli layingu sheli be ni booni Siliminsili ni ni Treid Y unions la ka di zabiri be tumtumtib' zuɣu.

Pishi-ni-anahi 24

Zaligu lan wuhi ni sokam vuhimi o daahaɲkali tariga ka tummi tuma saha, din nyaɲa ka diemmi bee n kperimi kperigu saha.

Pishi-ni-anu 25

Zaligu lan wuhi ni be nam behigu la sokam zuɣu. Ni dinzuɣu, sokam mali yiko din bori alaafee soya; dama a laa fee n nye binsheɣukam. Sokam lan mali yiko din wolindi puzuri ni sutura zuɣu, ni yili zuɣu, ni dinkam nye din maani ka pahiri behigu. Zaɲ n chaɲ gu-maɲ daashiya mi polo, ni koɲsim doro, gbariginsim, dakolim, kuriginsim ni dunia yili fukumsi kam, zal' sheɲa ɲan be litaafi ɲɔ ni soɲdi sokam-mi.

Zaɲ n chaɲ bia mini o ma shee, sokam mi ni bia doɣibu to, dinzuɣu, bia kam, sheeje ni ɲun mi o ba zaa, zal' sheɲa naɲ litaafi ɲɔ ni zani yim ni bia la bia, ni dinzuɣu ban mali ba nim ni kuuni ka gamdi ka tingboɲ nuu pa be zuɣu shem, ban ɓi be banim gba mali yiko din gamdi lala.

Pishi-ni-ayobu 26

Zaligu lan wuhi ni daadam kam mali yiko din bohindi karɔŋ. Gommanti n su yiko ni be ɔ sikuru bihi zuɣu ban na piini karɔŋ; ka na bi karim n chaŋ katiŋa la, zaa zuɣu. Talahi n nye li ni sokam tɔhi o bia sikuru. Tuun baŋsim sikuru-nim bi kɔŋ tiŋ kam puuni din dolisir' ban zuɣuri ɔr' ne n-ne la, ka be karindi n baŋdi venyelinga.

Zal' sheŋa ŋan be litaafi ɔɔ ni yeliya, ni di veeni ka baŋsim kam pahiri nir' la ninneesim, ka wuhiri bihi jilima ni suzuda ni behigu ni yurlim soya ni nye sheŋa; ka ti wumdi kpamb' yeligu, ka suɣulo be sokam sani ka tɔɣsigu be dunia-yili zuliya kam sunsuuni; ni Musulim-nim ni Yisa Nyaanolib' ni chefirnim sunsuuni, ka Tingbana Nangban Yini Laxingu la nia kam pali.

Ba-nim ni ma-nim mali yiko din piiri karɔŋbaŋsim sheli be suhu ni yu ni be bihi karim. Zal' sheŋa ŋan be kpe wuhiya ni bihi ba-nim ni be ma-nim yubu la ka zaligu ɔɔ kpaŋsi n nyaŋ binsheɣukam.

Pishi-ni-ayopɔin 27

Ŋunkam suhu yu ni o kpaŋsi o kali soya bee o diem dien sheli, bee o wa wa sheli, bee o doli ninneesim so' sheli, soli beni ka di lan tooi niŋ o yubu ka taali kani.

Ŋunkam kpaŋsir' oman zaŋ n chaŋ baŋsim polo, ni ŋunkam lan kpaŋdi oman zaŋ n chaŋ o nya alifaani, soli kani ka so tooi gu di lan soli zaŋ n chaŋ o yubu maa polo.

Pihita-ayi-ka 28

Zal' sheŋa ŋankam be litaafi bil' ɔɔ ni nyela ti zaasa fali, dinzuɣu sokam ni tooi nyu bara n bahi ŋa.

Pihita-yini-ka 29

Bobigu shee, sokam mal' la o soli din kpaŋsir' o ka sɔŋd' o, ka o bebu mali danɔko.

Soli kani ka so tooi yeli ni o yu oman n-ti yaɣi. Yelli yi zani, ka be yen vihi yelli maa, zaligu ni zali shem ka di ti soli ni di doli, n yuli maali yelli maa ka di ta sokam yem.

Di ka soli ka so tooi gbaai gbaaibu ka o gbaaibu maa taɣi Yunaitid Neishins bee Tingbana Nangban Yini Laxingu ni buɣsi shem litaafi bil' ɔɔ ni.

Pihita 30

Ni di ti sokam lahabali ka dama be bi zali zal' sheŋa ŋan be kpe ɔɔ la nin yino kɔ suɣu, sokam zuɣu ka be zali ŋa. Dinzuɣu, zal' sheŋa ŋan be kpe maa ka bibielim soya zuɣu, bee tiŋɔmɔŋ soli zuɣu. Dinzuɣu sokam luxim tibili venyelinga n wum ka di chib' o.